―Z B I Ó R

# UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK III Warszawa, dnia 4 kwietnia 1939 r. **Nr 21**

T R E Ś Ć:



## 52.

## OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 24 marca 1939 r.

**o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy z dnia 13 grudnia 1938 r.**

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Zawodowy Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednocze-

nia Zawodowego w Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział w Gdyni, zgłosił się do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich właścicieli nieruchomości na obszarze miasta Gdyni układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Gdyni w dniu 13 grudnia 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w Gdyni,

b) po stronie pracowniczej przez Związek Zawodowy Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Gdyni.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspekora Pracy 70 Obwodu (Gdynia, ul. Świętojańska Nr 56) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 24.III. 1939 r

## UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Stowarzyszeniem Właścicieli Nieruchomości w Gdyni — z jednej strony, a Związkiem Zawodowym Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Gdyni — z drugiej strony

na posiedzeniach w dniach 7 i 13 grudnia 1938 r. został zawarty poniższy układ zbiorowy pracy, ustalający warunki pracy i płacy dozorców domowych na obszarze miasta Gdyni.

§ 1.

Układ niniejszy dotyczy z jednej strony właścicieli domów i nieruchomości m. Gdyni, a z drugiej strony zatrudnionych przez nich dozorców domowych, z wyłączeniem właścicieli willi i nieruchomości, które bez względu na ilość kondygnacyj zawierają 16 pokoi mieszkalnych, oraz z wyłączeniem dozorców

zatrudnionych w instytucjach państwowych w charakterze pracowników etatowych.

Do liczby pokoi nie wlicza się kuchen i pokojów służbowych, a lokal handlowy liczy się jako pokój mieszkalny.

§ 2.

Za dozorcę domowego uważa się pracownika, z którym właściciel, względnie administrator nieruchomości zawarł oficjalną umowę o pracę i zatrudnia go przy pracach wyszczególnionych w § 3 niniejszego układu.

§ 3.

Do obowiązków dozorcy domowego należą następujące czynności:

a) dbanie o powierzony mu w opiekę dom;
b) czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców oraz wzywanie w nagłych wypadkach pomocy organów bezpieczeństwa;
c) meldowanie właścicielowi domu lub jego zastępcy o osobach wprowadzających się lub wyprowadzających się z domu wraz z odnoszeniem zameldowań i wymeldowań do biura meldunkowego;
d) wykonywanie wszelkich czynności, wynikających z przepisów policyjnych i porządkowych w odniesieniu do nieruchomości;
e) przestrzeganie regulaminu porządku wydanego przez Komisariat Rządu (Zarząd Miejski) lub władze państwowe;
f) obsługa kotłów centralnego ogrzewania;
g) obsługa i czyszczenie windy;
h) czuwanie nad należytym oświetleniem tych części domu, które winny być oświetlone;
i) zawiadamianie właściciela względnie administratora domu o zaszłych uszkodzeniach w budynkach, windzie oraz instalacjach elektrycznych, gazowych, wodociągowych, centralnego ogrzewania itp.;
k) usuwanie śniegu z podwórza oraz z chodników przed domem, jak również posypywanie chodników piaskiem w czasie gołoledzi;
l) dbanie o wzorową czystość wszelkich dostępnych części domu, to znaczy: codzienne czyszczenie i zamiatanie oraz utrzymywanie wzorowego porządku w podwórzu, sieniach, przed domem, na chodnikach, przy frontowych wejściach do klatek schodowych przynajmniej

raz dziennie rano, z jednoczesnym otwarciem bramy wejściowej w myśl obowiązujących przepisów policyjnych oraz w miarę potrzeby w ustępach podwórzowych, klatkach schodowych i gankach, w piwnicy, w pralni, strychach do suszenia bielizny i w korytarzach na strychu;

m) umycie ścian w klatkach schodowych raz na kwartał, schodów, okien w klatkach schodowych, drzwi, klamek itd. w miarę potrzeby, a co najmniej raz na tydzień, łącznie z trzepaniem chodników i wycieraczek na podwórzu i ułożeniem;

n) codzienne zapalanie i gaszenie światła w wyznaczonych policyjnie godzinach w sieniach, klatkach schodowych i w miejscach do wspólnego użytku przeznaczonych, z jednoczesnym punktualnym zamykaniem bramy wejściowej według przepisów policyjnych;

o) czyszczenie ścieków i nadzór nad studzienkami ściekowymi w miarę potrzeby;

p) wywieszanie flag.

§ 4.

Dozorcy domowi dzielą się na:

1) stałych,

2) niestałych.

Dozorca stały jest to pracownik, który niezależnie od tego, czy zamieszkuje w nieruchomości, w której jest zatrudniony lub poza miejscem pracy, wykonywuje czynności objęte § 3 niniejszego układu i któremu bez pisemnej zgody właściciela lub administratora nieruchomości nie wolno zarobkować w innym zakładzie pracy.

§ 5.

Poszczególne czynności dozorcy domowego stałego i niestałego mogą spełniać zastępczo zdolni do tego członkowie rodziny za pisemną zgodą właściciela lub administratora nieruchomości.

Dozorca stały nie może zajmować dwóch posad jednocześnie analogicznych. Niestały dozorca może zajmować 2 analogiczne posady.

§ 6.

Ustala się dla dozorców domowych stałych i niestałych następujące minimalne wynagrodzenie miesięczne:

a) dozorca stały w nieruchomościach blokowych powyżej trzech pełnych pięter, o kubaturze minimum 25 000 $m^3$

i o minimum czterech klatkach schodowych i pralniach zł 160 z tym, że jeden dozorca domowy nie może obsługiwać więcej niż cztery klatki schodowe i pralnie;

b) dozorca stały w nieruchomościach do czterech pięter włącznie z centralnym ogrzewaniem i windą . . . . . . zł 110.—

c) dozorca stały w nieruchomościach do czterech pięter włącznie z centralnym ogrzewaniem, bez windy . . . . . . „ 105.—

d) dozorca stały w nieruchomościach do czterech pięter bez centralnego ogrzewania i bez windy . . . . . . . . „ 90.—

e) dozorca niestały w nieruchomościach powyżej trzech pięter . . . . . . . „ 30.—

f) dozorca niestały w nieruchomościach powyżej 16 pokoi do trzech pięter włącznie „ 25.—

Do obowiązków dozorcy niestałego należy wykonywanie czynności objętych § 3 niniejszego układu pod lit. lit. k, l, m, n, o, p.

§ 7.

Poza wynagrodzeniem pieniężnym, dozorca stały i niestały otrzymuje bezpłatnie mieszkanie służbowe do wyłącznego użytku swego i swojej rodziny, w stanie używalności, odpowiadające wymaganiom sanitarnym i przepisom budowlanym w myśl artykułów 241, 242, 243 i 245 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 lutego 1928 r. o prawie budowlanym i zabudowaniu osiedli (Dz. U. R. P. Nr 23, poz. 202), składające się z jednego pokoju i kuchni, a niestały dozorca w budynkach do trzech pięter włącznie z jednego pokoju, w tym kuchenka.

O ile pracodawca nie może przydzielić mieszkania służbowego dla dozorcy stałego lub niestałego w swojej nieruchomości, dozorca winien poza wynagrodzeniem pieniężnym otrzymać ekwiwalent za mieszkanie:

dozorca stały zł 45.— miesięcznie,
dozorca niestały zł 30.— miesięcznie.

W nieruchomościach, posiadających centralne ogrzewanie i oświetlenie elektryczne, dozorcy domowi otrzymują bezpłatnie ogrzewanie i oświetlenie elektryczne, o ile zamieszkują w nieruchomości, w której wykonują pracę.

§ 8.

Poza wynagrodzeniem zasadniczym dla dozorców stałych i niestałych ustala się następujące dodatki miesięczne:

w domach powyżej czterech pięter od wynagrodzenia zasadniczego dodatek 10%;

w domach, posiadających więcej niż jedną klatkę schodową, od wynagrodzenia zasadniczego dodatek 15%.

Poza wynagrodzeniem zasadniczym dla dozorcy niestałego, o ile obsługuje centralne ogrzewanie i odnosi meldunki do biura meldunkowego, ustala się dodatki miesięczne jak następuje:

za obsługę centralnego ogrzewania, bez względu na ilość kotłów i na okres palenia, w czasie od 1 października do dnia 31 marca zł 20,

za odnoszenie meldunków do biura meldunkowego zł 5, jednakże przy nieruchomościach wymienionych pod lit. f § 6 niniejszego układu nie obowiązuje powyższe wynagrodzenie.

§ 9.

O ile właściciel nieruchomości wymaga od dozorcy domu lub jego rodziny posług osobistych lub pracy w nieruchomościach, nie wynikającej bezpośrednio z obowiązków dozorcy domowego, jak pompowanie wody, oczyszczenie szamba, pracy ogrodowej, stolarskiej, ciesielskiej, ślusarskiej, malarskiej itp., to obowiązany jest za pracę taką płacić osobne wynagrodzenie według umowy indywidualnej.

§ 10.

Dozorca otrzymuje bezpłatnie od właściciela nieruchomości wszelkie narzędzia pracy niezbędne do wykonywania czynności dozorcy domowego.

§ 11.

Przyjmowanie dozorców domowych winno się odbywać zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi.

§ 12.

Umowę o pracę z dozorcą domowym zawiera się na piśmie względnie przez wręczenie książeczki obrachunkowej, o której mowa w § 13 układu.

§ 13.

Właściciel lub administrator nieruchomości winien wydać dozorcy domowemu książeczkę obrachunkową, w której będzie umieszczał wszelkie dane dotyczące warunków umowy o pracę, przebiegu pracy, każdorazowych wypłat, wypowiedzenie itd.

Książeczka obrachunkowa winna być wydana przy przyjęciu do pracy dozorcy domowego w dniu zawarcia umowy.

§ 14.

Wypłata wynagrodzenia winna się odbywać miesięcznie z dołu, w całości jednorazowo i to najpóźniej do 3 dnia następnego miesiąca.

Przy rozwiązaniu umowy o pracę wypłata wynagrodzenia winna się odbyć w dniu zakończenia stosunku pracy.

Przynależność do Związku Dozorców Domowych nie stanowi powodu do rozwiązania stosunku pracy, jak i również upominanie się o zapłatę wynagrodzenia.

Mieszkanie służbowe musi być opróżnione z chwilą rozwiązania stosunku pracy.

§ 15.

Rozwiązanie stosunku służbowego i zwolnienie mieszkania służbowego następuje za pisemnym 6-cio tygodniowym wypowiedzeniem. Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić bez wypowiedzenia w razie wypadków przewidzianych w art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324).

§ 16.

Umowa o pracę z dozorcą domowym nie może być wypowiedziana w ciągu 6 tygodni niezdolności do pracy, spowodowanej przez nieszczęśliwy wypadek lub chorobę. Rozwiązanie umowy o pracę w czasie choroby trwającej dłużej aniżeli 6 tygodni może nastąpić z zachowaniem 6 tygodniowego okresu wypowiedzenia, zgodnie z § 15 niniejszego układu.

W czasie niezdolności do pracy dozorcy domowego, spowodowanej przez nieszczęśliwy wypadek lub chorobę, czynności jego może spełniać dorosły członek rodziny lub za zgodą właściciela nieruchomości inna osoba.

§ 17.

Terminy rozwiązania stosunku pracy ustala się na dzień 15 względnie ostatniego dnia miesiąca.

§ 18.

Właściciel nieruchomości winien udzielić dozorcy stałemu po rocznym trwaniu stosunku pracy corocznie tygodniowego urlopu, zgodnie z art. 465 kodeksu zobowiązań (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 82, poz. 598).

W czasie trwania urlopu nie może nastąpić wypowiedzenie stosunku pracy.

§ 19.

Właściciel nieruchomości obowiązany jest na żądanie dozorcy domowego wydać mu pisemne świadectwo o czasie i ro-

dzaju pracy oraz zwrócić mu świadectwa i inne dokumenty, jakie ma w swym przechowaniu.

W świadectwie nie wolno zamieszczać uwag, któreby mogły utrudnić pracownikowi otrzymanie zatrudnienia u innego pracodawcy.

§ 20.

Układ niniejszy zastępuje z mocy samego prawa wszelkie postanowienia układów zbiorowych, których postanowienia byłyby mniej korzystne, niż postanowienia niniejszego układu.

Warunki umów indywidualnych o pracę mniej korzystne dla pracowników, niż przewiduje układ, są nieważne i ulegają zastąpieniu z mocy prawa przez odpowiednie postanowienie układu niniejszego, natomiast warunki korzystniejsze pozostają w mocy.

§ 21.

Strony występujące w niniejszym układzie mają prawo i obowiązek wzajemnej interwencji we wszelkich sprawach, powstających na tle niniejszego układu.

§ 22.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 15 grudnia 1938 r. do dnia 15 grudnia 1939 r. z tym, że o ile żadna ze stron nie zapowie wygaśnięcia układu na jeden miesiąc przed upływem powyższego terminu, w takim razie obowiązuje on dalszy okres roczny z tym samym warunkiem.

Gdynia, dnia 13 grudnia 1938 r.

Za Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości w Gdyni:
(—) *Antoni Czoska*
(—) *Franciszek Wegner*
(—) *H. Pręczkowski*
(—) *St. Zdzierzyński*

Za Związek Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Gdyni:
(—) *Alojzy Kamrowski*
(—) *Józef Śmiglak*
(—) *Michał Zwirzchlejski*

Rejestruję:
Dnia 11 lutego 1939 r.
Nr rej. 23.

Inspektor Pracy 70 Obwodu:
(—) *Józef Helbrecht*

53.

# OBWIESZCZENIE
# MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 marca 1939 r.

**o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw samochodów ciężarowych zarobkowych na obszarze województwa łódzkiego układowi zbiorowemu pracy z dnia 7 września 1938 r.**

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Związek Zawodowy Transportowców Rzeczypospolitej Polskiej, Oddział Automobilistów w Łodzi, zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich przedsiębiorstw samochodów ciężarowych zarobkowych na obszarze województwa łódzkiego układowi zbiorowemu, pracy, zawartemu w Łodzi w dniu 7 września 1938 r.:

a) po stronie pracodawców przez Związek Właścicieli Autobusów województwa łódzkiego, Sekcja Ciężarówek w Łodzi,
b) po stronie pracowniczej przez Okręgowy Zarząd Związku Zawodowego Transportowców R. P. na województwo łódzkie i Związek Zawodowy Transportowców R. P., Oddział Automobilistów w Łodzi.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy III Okręgu (Łódź, ul. Zawadzka Nr 1) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 27.III. 1939 r.

# UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

W dniu 7 września 1938 r. pomiędzy Związkiem Właścicieli Autobusów województwa łódzkiego, Sekcja Ciężarówek w Łodzi, z siedzibą przy ul. Zachodniej Nr 32 — z jednej strony

a Okręgowym Zarządem Związku Zawodowego Transportowców R. P. na województwo łódzkie i Związkiem Zawodowym Transportowców R. P., Oddział Automobilistów w Łodzi, mających siedzibę w Łodzi, przy ul. Południowej Nr 28 — z drugiej strony

został zawarty układ zbiorowy pracy dla przedsiębiorstw samochodów ciężarowych zarobkowych na obszarze województwa łódzkiego treści następującej:

## § 1.

Warunki niniejszego układu obowiązują kierowców samochodów ciężarowych, pomocników kierowców, konwojentów oraz warsztatowców, zatrudnionych w przedsiębiorstwach samochodów ciężarowych zarobkowych na obszarze województwa łódzkiego.

## § 2.

Stosunki służbowe pomiędzy przedsiębiorcami a pracownikami reguluje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 324).

## § 3.

W zakresie wynagrodzenia obowiązywać będą następujące płace tygodniowe:

a) dla kierowców komunikacji międzymiastowej . . . . . . . . . 70.— zł

b) dla pomocników kierowców komunikacji międzymiastowej, posiadających prawo jazdy uprawniające do prowadzenia samochodów zarobkowych . . . . . . 50.— „

c) dla kierowców komunikacji miejskiej . . 45.— „

d) dla konwojentów . . . . . . 40.— „

Płace powyższe uważa się jako minimalne i obejmujące wszelkie dodatki.

§ 4.

Płace pracowników podanych wyżej kategoryj rozumieją się za czas pracy określony w § 2 rozporządzenia z dnia 13 grudnia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 103, poz. 805).

§ 5.

Podział pracy i sprawa godzin nadliczbowych winny być unormowane w myśl przepisów prawa.

§ 6.

Każdy pracownik winien otrzymać na koszt przedsiębiorstwa książeczkę kontroli czasu pracy według wzoru, jaki opracowany będzie przez strony i zatwierdzony przez Okręgowego Inspektora Pracy. Książeczki powyższe winny być wprowadzone we wszystkich przedsiębiorstwach najpóźniej w ciągu miesiąca od daty wejścia w życie niniejszego układu.

§ 7.

Pracownicy obowiązani są do dokonywania adnotacji czasu przepracowanego w książeczce kontroli, a kierownik przedsiębiorstwa po powrocie z kursu podpisuje tę adnotację po uzgodnieniu. Książeczkę kontroli czasu pracy pracownik obowiązany jest stale posiadać przy sobie i okazywać na każde żądanie organów Inspekcji Pracy.

§ 8.

Pracownicy korzystają z jednego dnia wolnego od pracy w tygodniu.

§ 9.

Pracownicy korzystają z 8-mio dniowych płatnych urlopów wypoczynkowych w pierwszych trzech latach pracy i 15-to dniowych po trzech latach pracy. Należność za urlop wypłacana będzie według postanowień ustawy z dnia 16 maja 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1933 r. Nr 94, poz. 735).

§ 10.

Każdy kierowca po stwierdzeniu defektu, który zagraża bezpieczeństwu, obowiązany jest niezwłocznie zakomunikować

o uszkodzeniu swemu przełożonemu. Kierowca nie jest obowiązany do wyjazdu przy uszkodzeniu samochodu, które może zagrażać bezpieczeństwu publicznemu.

§ 11.

Zakres pracy kierowców i pomocników kierowców ogracza się ściśle do prowadzenia samochodu i dbałości o należyty stan techniczny pojazdu. Zakresem pracy pomocnika dysponuje w czasie pracy kierowca, przy czym podczas jazdy pomocnik winien znajdować się w szoferce. Pomocnik może być zatrudniony w charakterze konwojenta. Na trasach powyżej 175 km kierowca musi mieć pomocnika.

§ 12.

Pracownikowi pod żadnym pozorem nie wolno używać alkoholu podczas pełnienia służby. W razie niezastosowania się do powyższego pracownik może być zwolniony z pracy bez odszkodowania.

§ 13.

Upoważnieni przedstawiciele Związków zawierających układ niniejszy mają prawo interweniować u pracodawców w sprawach spornych, dotyczących pracowników.

§ 14.

Pracodawcy mogą korzystać przy przyjmowaniu do pracy z wykazu bezrobotnych, obznajmionych z pracą w samochodach ciężarowych, przedłożonego przez Związek Zawodowy Transportowców.

§ 15.

Zabrania się kierowcom nawet za zgodą przedsiębiorcy przewożenia pasażerów i towarów na własny rachunek z tym, że w razie przekroczenia tego zakazu może być kierowca zwolniony z pracy bez odszkodowania.

§ 16.

Pracownikom nie wolno zużywać czasu wolnego od pracy w danym przedsiębiorstwie do innej pracy zarobkowej.

§ 17.

Kierowca jest odpowiedzialny materialnie za powierzone mu wyposażenie samochodu (narzędzia i akcesoria).

§ 18.

Za czas strajku pracownicy otrzymują 50% dotychczasowego zarobku.

§ 19.

Za strajk nikt z pracowników nie będzie zwolniony, ani też nie będzie ponosił żadnej konsekwencji.

§ 20.

W ciągu miesiąca strony opracują regulamin pracy, który zostanie zatwierdzony przez Inspektora Pracy III Okręgu i będzie wywieszony na widocznym miejscu w każdym przedsiębiorstwie.

§ 21.

Za okres ćwiczeń wojskowych pracodawcy wypłacać będą pracownikom fizycznym 50% poborów normalnych.

§ 22.

Układ niniejszy obowiązuje na rok, tj. od dnia 1 września 1938 r., a płace od 8 września 1938 r., i kończy się dnia 31 sierpnia 1939 r., przy czym zapowiedzenie wygaśnięcia układu przez którąkolwiek ze stron nastąpić winno przynajmniej na miesiąc przed jego ekspiracją. Niezapowiedzenie wygaśnięcia układu w terminie wyżej przewidzianym milcząco przedłuża ważność układu na następny rok.

Związek Właścicieli Autobusów województwa łódzkiego:

(—) *Fr. Szustkiewicz*
(—) *L. Rotband*
(—) *J. Izraelewicz*
(—) *L. Lejbinson*
(—) *M. Engiel*
(—) *R. Sobol*
(—) *G. Nasielski*

Związek Zawodowy Transportowców R. P., Zarząd Okręgowy w Łodzi, ul. Południowa 28:

(—) *E. Chodyński*

Związek Zawodowy Transportowców R. P., Oddział Automobilistów w Łodzi, ul. Południowa 28:

(—) *Z. Pracki*
(—) *D. Goland*

Rejestruję.
Łódź, dnia 20 września 1938 r.
Nr rej. 14/66-8.

Inspektor Pracy III Okręgu:
(—) *inż. W. Wyrzykowski*

54.

# OBWIESZCZENIE MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 marca 1939 r.

**o wniosku w sprawie nadania mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów graficznych na obszarze miasta Lublina układowi zbiorowemu pracy z dnia 23 stycznia 1939 r.**

Ministerstwo Opieki Społecznej obwieszcza, że Centralny Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Introligatorskich w R. P., Oddział w Lublinie, zgłosił do Ministerstwa Opieki Społecznej w myśl art. 21 ustawy z dnia 14 kwietnia 1937 r. o układach zbiorowych pracy (Dz. U. R. P. Nr 31, poz. 242) oraz rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 31 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr 40, poz. 316) wniosek o nadanie mocy powszechnie obowiązującej dla wszystkich zakładów graficznych na obszarze miasta Lublina układowi zbiorowemu pracy, zawartemu w Lublinie w dniu 23 stycznia 1939 r.:

a) po stronie pracodawców przez Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział w Lublinie,

b) po stronie pracowniczej przez Centralny Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Introligatorskich w R. P., Oddział w Lublinie.

Tekst układu zbiorowego pracy podany jest poniżej.

Sprzeciwy w sprawie nadania powyższemu układowi mocy powszechnie obowiązującej wnosić należy do Ministra Opieki Społecznej za pośrednictwem Inspektora Pracy V Okręgu (Lublin, Krakowskie Przedmieście Nr 56) w ciągu dni 14.

Termin 14-dniowy biegnie od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

(—) *M. Klott*
Główny Inspektor Pracy
i Dyrektor Departamentu

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 27.III. 1939 r.

# UKŁAD ZBIOROWY PRACY.

Pomiędzy Zrzeszeniem Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział w Lublinie, ul. Kościuszki 4 — z jednej strony,

a Centralnym Związkiem Zawodowym Pracowników Drukarskich i Introligatorskich w R. P. — Oddział w Lublinie, ul. Wesoła 10 — z drugiej strony

został zawarty układ zbiorowy pracy treści następującej:

## § 1.

Drukarnie, należące do Zrzeszenia Przemysłu Graficznego w Polsce — Oddział w Lublinie uznają Centralny Związek Zawodowy Pracowników Drukarskich i Introligatorskich — Oddział w Lublinie za uprawniony do reprezentowania w stosunku do Zrzeszenia pracowników drukarskich, należących do tego Związku.

## § 2.

W każdym zakładzie pracownicy-członkowie Związku wybierają delegata, który reprezentuje członków Związku wobec pracodawcy. W stosunku do delegata nie będą stosowane żadne utrudnienia ani represje z racji pełnienia przez niego funkcji delegata. O dokonanym wyborze delegata zawiadamia firmy niżej podpisny Związek Zawodowy, podając imię i nazwisko wybranego delegata.

## § 3.

Dla składaczy ręcznych, maszynistów i linotypistów ustala się jako minimum płacy:

| | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| dla | I | kategorii | od | 1.III 1939 r. . . . | 43.00 | zł tygodniowo |
| " | " | " | " | 1.VI 1939 r. . . . | 45.00 | " " |
| " | II | " | " | 1.III 1939 r. . . . | 33.00 | " " |
| " | " | " | " | 1.VI 1939 r. . . . | 34.50 | " " |
| " | III | " | " | 1.III 1939 r. . . . | 25.20 | " " |
| " | " | " | " | 1.VI 1939 r. . . . | 26.50 | " " |

Warunki powyższe nie odnoszą się do obecnie stosowanych płac wyższych.

§ 4.

Płace uczniów ustala się jak następuje:

| | | |
|---|---|---|
| w 1-szym roku . . . | 3 zł | tygodniowo |
| w 2-gim „ . . . | 4 „ | „ |
| w 3-cim „ . . . | 5 „ | „ |
| w 4-tym „ . . . | 10 „ | „ |

W razie wykazania się ucznia zdolnościami płace te podwyższa się o 100%.

Po ukończeniu powyższego okresu nauki uczniowie po egzaminie i uzyskaniu dyplomu przechodzą do odpowiedniej kategorii płac.

§ 5.

Ilość uczniów reguluje się w stosunku do wykwalifikowanych pracowników zgodnie z zarządzeniem Wojewody w Lublinie (Dz. Woj. Nr 6/32, poz. 32) w sposób następujący:

a. w zakładach zatrudniających do 5 pracowników—1 uczeń
b. „ „ od 6— 9 „ —2 uczniów
c. „ „ „ 10—14 „ —3 „
d. „ „ „ 15—19 „ —4 „
e. „ „ ponad 20 pracowników wykwalifikowanych na każdych 5 — 1 uczeń.

§ 6.

Znosi się wszelką pracę akordową.

§ 7.

Wypłaty będą się odbywać co sobotę, w godzinach ustalonych w porozumieniu z pracodawcami.

§ 8.

Ustala się zasadę, że w razie zmniejszenia pracy — będzie się w miarę możności unikać redukcji stałych pracowników, redukując w zamian czas pracy.

§ 9.

Praca w godzinach nadliczbowych może się odbywać tylko w razach wyjątkowych dla prac nagłych, obliczonych na krótki okres czasu, z zachowaniem przepisów ustawy o czasie pracy.

§ 10.

Sprawę wymówień i zapłaty za czas przerw w pracy ustala się według norm przewidzianych przez ustawodawstwo pracy. Za dni świąteczne oprócz niedziel, w przeddzień których lub nazajutrz po których pracownik nie stawił się do pracy, zakład nie jest obowiązany płacić.

§ 11.

Sprawę przyjmowania pracowników normuje się według obowiązujących ustaw państwowych.

§ 12.

W wigilię Bożego Narodzenia i w Wielką Sobotę praca trwa 4 godziny przy płacy za pełny tydzień.

§ 13.

Układ niniejszy obowiązuje od dnia 23 stycznia 1939 r. (z wyjątkiem stawek płac, których termin wejścia w życie określa § 3 układu) do dnia 30 czerwca 1940 r., a gdyby żadna ze stron nie wymówiła go na trzy miesiące przed terminem — układ przedłuża się automatycznie na identyczny okres następny.

Lublin, dnia 23 stycznia 1939 r.

Zrzeszenie Przemysłu Graficznego w Polsce, Oddział w Lublinie:

(—) *S. Pietrzykowski*
(—) *J. Dominko*
(—) *A. Szczuka*
(—) *J. Jóźwiakowski*

Centralny Związek Zaw. Pracowników Drukarskich i Introligatorskich w Rz. P., Oddział w Lublinie:

(—) *M. Dobrowolski*
(—) *K. Paszkowski*
(—) *M. Lipski*
(—) *J. Słowik*
(—) *W. Dembicki*
(—) *B. Lipiec*

Rejestruję.
Dnia 4 lutego 1939 r.
Nr 14/57-9.

Inspektor Pracy V Okręgu:
(—) *S. Kwapiński*

## 55.

# ORZECZENIE

**Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 20 lutego 1939 r. ustalające warunki pracy i płacy dla dozorców domowych na obszarze miasta Rzeszowa.**

Na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976) Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana decyzją Okręgowego Inspektora Pracy VIII Okręgu z dnia 30 stycznia 1939 r. Nr 14/12-9 w składzie:

Przewodniczący: *inż. Grzegorz Wasyłyszyn,* obwodowy inspektor pracy, jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Członkowie: *Leopold Lasocki,* wicestarosta powiatowy w Rzeszowie, jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

*Władysław Stec,* sędzia Sądu Okręgowego, jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości,

na posiedzeniu w dniu 20 lutego 1939 r. w Inspektoracie Pracy 53 Obwodu w Rzeszowie w sprawie warunków pracy i płacy dozorców domowych miasta Rzeszowa, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli organizacji właścicieli nieruchomości i związków zawodowych dozorców domowych

orzekła:

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy wszystkich właścicieli nieruchomości miejskich w Rzeszowie i wszystkich zatrudnonych przez nich dozorców domów.

Za dozorcę domu uważa się osobę, bez względu na płeć, z wyłączeniem małoletniej, z którą właściciel lub zarządca do-

mu zawarł umowę o pracę poruczając jej wykonywanie obowiązków dozorcy domu, bez względu na to, czy ma przydzielone mieszkanie służbowe, czy też nie.

§ 2.

Do obowiązków dozorcy domu należy:

1. Utrzymywanie czystości we wnętrzu domu, a więc we wszystkich korytarzach łącznie z korytarzami na strychu i w piwnicy, w klatce schodowej, na gankach, na podwórzu, zbiorowych miejscach ustępowych itp., z wyjątkiem miejsc zamkniętych, oddanych do użytku poszczególnemu lokatorowi. Miejsca te winien dozorca codziennie zamiatać, raz na tydzień, o ile do tego nadają się, obmyć, a nadto w miarę zachodzącej potrzeby w miejscach tych obmiatać ściany i czyścić okna, zaś w podwórzu zamiatać śnieg i wyrąbywać lód w porze zimowej.

2. Świecenie, gaszenie i czyszczenie lamp w korytarzach i klatkach schodowych.

3. Zamykanie bram na noc i otwieranie ich na żądanie mieszkańców domu, przy czym dozorca ma prawo upomnieć się od wchodzącego względnie wychodzącego opłaty według zwyczaju miejscowego lub taksy, jaka zostanie ustalona przez kompetentną władzę.

4. Wynoszenie bieżących ilości zebranych z całego domu śmieci tudzież wsypywanie ich do śmietnika danej realności i do zajeżdżających przed dom wozów dla zabrania śmieci.

5. Wyrąbywanie lodu i zamiatanie śniegu z chodnika ulicznego przed domem oraz z przyległego doń ścieku, jak również zamiatanie chodnika ulicznego i przylegającego ścieku.

6. Czuwanie nad używalnością domowych urządzeń do gaszenia pożaru.

7. Puszczanie w ruch i wstrzymywanie ruchu domowych mechanicznych urządzeń do pompowania wody oraz dozór nad tymi urządzeniami.

8. W ogóle dbanie o porządek, czystość i spokój w domu, jak również o dobro realności i przedmiotów powierzonych jego dozorowi.

9. Czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców oraz ich mieniem i natychmiastowe zwracanie się w nagłych wypadkach o pomoc do organów bezpieczeństwa.

10. O ileby kompetentna władza nałożyła na właściciela domu obowiązek utrzymywania porządku także na dalszej przestrzeni ulicznej poza chodnikiem i ściekiem, winien dozorca domu połączone z tym czynności wykonać w sposób i na prze-

strzeni przez władzę oznaczonej za wynagrodzeniem, które w razie braku obopólnej zgody na żądanie jednej ze stron ustali Komisja Rozjemcza.

§ 3.

Wszelkie przybory potrzebne do wykonywania robót objętych poprzednim paragrafem, jak miotły, ścierki, rydle, wiaderka, konewki, ciepłą wodę, sodę, mydło itp. dostarcza właściciel domu, a przybory te przechowuje dozorca domu w miejscu wskazanym przez właściciela domu, jednak poza mieszkaniem dozorcy.

Gdyby właściciel nieruchomości przyborów do sprzątania nie wydawał, winien wypłacać dozorcy ryczałt miesięczny w domach parterowych 1.50 zł, w I piętrowych 2 zł, w II piętrowych 2.50 zł, w III piętrowych 3 zł.

§ 4.

Orzeczenie niniejsze stanowi w myśl ustawy z 16 maja 1922 r. (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) podstawę do zawierania indywidualnych umów o pracę. Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki mniej korzystne dla dozorcy niż warunki ustalone niniejszym orzeczeniem, ulegają zastąpieniu przez warunki niniejszego orzeczenia.

§ 5.

W razie indywidualnych lub zbiorowych zatargów, powstałych na tle niniejszego orzeczenia pomiędzy właścicielami realności a dozorcami domów, właścicielowi nie wolno zrywać umowy o pracę i wydalać dozorcy, dozorca zaś nie może przerywać pracy aż do załatwienia zatargu przez właściwą władzę, z wyjątkiem wypadków przewidzianych w § 9-tym niniejszego orzeczenia.

§ 6.

Tytułem wynagrodzenia za wykonywanie obowiązków objętych § 2 otrzymuje dozorca domu bezpłatne, nadające się na ten cel mieszkanie i płacę miesięczną płatną z dołu, wynoszącą:

| | | | |
|---|---|---|---|
| 1. | w domach | parterowych po | zł 12.00 |
| 2. | ,, | jednopiętrowych po | zł 18.00 |
| 3. | ,, | dwupiętrowych po | zł 25.00 |
| 4. | ,, | trzypiętrowych po | zł 32.50 |

Jeżeli w domu znajduje się restauracja, kawiarnia, wyszynk lub jeżeli dany dom służy jako dom zajezdny, albo też jeżeli w obrębie realności znajduje się skład, do którego zajeżdżają fury, a właściciel realności nie utrzymuje tam porządku własnym kosztem, otrzyma dozorca domu 20% dodatek do podstawowego miesięcznego wynagrodzenia płatny miesięcznie z dołu. Jako jednostkę domową uważa się budynek oznaczony jednym numerem orientacyjnym, o jednej bramie wchodowej i o jednej klatce schodowej. Jeżeli dom ma więcej klatek schodowych, dozorca domu otrzymuje dodatkowo za każdą klatkę schodową 20% zasadniczego wynagrodzenia miesięcznie z dołu. Podwyżka ta nie odnosi się jednak do tylnej klatki schodowej przeznaczonej dla służby, a nie prowadzącej do mieszkań w oficynach.

Za znajdujące się w danej realności oficyny parterowe jako odrębny dom otrzymuje dozorca domu 10% dodatek, za oficyny piętrowe 20%, a za oficyny z galerią, którą czyści dozorca, 30% dodatek do zasadniczego wynagrodzenia, płatny miesięcznie z dołu.

W domach narożnych otrzyma dozorca w miesiącach grudniu, styczniu, lutym i marcu 15% dodatek do płacy zasadniczej.

Ilość pięter oblicza się wedle głównego frontu, a mieszkanie uważa się tylko w tym wypadku za piętro, gdy używa się go na cele mieszkalne.

Poddasze uważa się za piętro, o ile ilość izb mieszkalnych wynosi tam więcej niż 5.

## § 7.

Do wykonywania czynności i robót nie objętych § 2 i do posług domowych orzeczenie niniejsze nie ma zastosowania, jednak dozorca domu może się do tego zobowiązać za osobnym umówionym wynagrodzeniem, w każdym jednak razie nie wolno mu przeszkadzać w wykonywaniu tych czynności innym osobom, którym te roboty i posługi zostały poruczone.

## § 8.

Rozwiązanie stosunku służbowego bez powodu może nastąpić za 3 miesięcznym wypowiedzeniem przez jedną ze stron z dniem ostatnim miesiąca kalendarzowego. Koniec okresu wypowiedzenia nie może przypaść na miesiąc listopad, grudzień, styczeń, luty, marzec.

Wypowiedzenie nie będzie miało skutku prawnego, jeżeli w chwili tego wypowiedzenia właściciel realności zalega z wypłatą zasadniczego wynagrodzenia za okres 3 miesięcy lub okres dłuższy.

§ 9.

Stosunek służbowy może być bezzwłocznie rozwiązany z następujących powodów:

I. Ze strony właściciela domu lub jego zastępcy:

1. Jeżeli dozorca domu lub mieszkający z nim członek rodziny dopuścił się czynu karygodnego przeciwko zdrowiu, życiu, moralności lub majątkowi właściciela realności, jego rodziny lub zarządcy domu, albo też lokatorów tej realności.
2. Jeżeli dozorca domu przez grube niedbalstwo wyrządził szkodę domowi lub właścicielowi domu, albo stale zaniedbuje swe obowiązki.
3. Jeżeli dozorca domu lub mieszkający z nim członek rodziny zachowuje wobec właściciela domu, zarządcy lub lokatorów w sposób niewłaściwy.
4. Jeżeli Zarząd Miejski wyda polecenie usunięcia dozorcy z powodu zaniedbania przez niego obowiązków służbowych.
5. Jeżeli dozorca domu oddaje się pijaństwu.
6. Jeżeli dozorca domu obchodzi się nieostrożnie ze światłem.
7. Jeżeli dozorca domu utrzymuje dom nierządu lub przetrzymuje prostytutki.
8. Jeżeli dozorca domu przechowuje skradzione rzeczy.
9. Jeżeli dozorca domu bez zgody właściciela domu przyjmuje do swego mieszkania sublokatorów.

II. Ze strony dozorcy domu:

1. Jeżeli dozorca domu bez widocznej szkody dla swego zdrowia nie może pełnić obowiązków.
2. Jeżeli właściciel domu dopuszcza się ciężkiej obrazy czci lub czynnej zniewagi względem dozorcy lub członków rodziny.

3. Jeżeli właściciel domu lub jego krewny usiłuje nakłonić dozorcę domu lub członków jego rodziny do czynów niemoralnych albo przeciwnych prawu.
4. Jeżeli właściciel domu bezprawnie zatrzymuje dozorcy należną zapłatę, ogranicza go w posiadaniu oddanego mu mieszkania lub narusza inne istotne postanowienia niniejszego orzeczenia.

§ 10.

W razie natychmiastowego rozwiązania umowy o pracę po myśli § 9 niniejszego orzeczenia z winy dozorcy domu lub jego domowników i w razie zaniedbania przez niego wykonywania obowiązków, ma właściciel domu prawo poruczyć odnośne czynności osobie trzeciej na koszt dozorcy domu.

§ 11.

O ile dozorca domu nie jest ubezpieczony w Ubezpieczalni Społecznej z tytułu zatrudnienia głównego, winien być ubezpieczony z tytułu obowiązków dozorcy. To samo odnosi się do dozorczyni wdowy, o ile sama spełnia obwiązki dzorczyni dmu.

§ 12.

Zatargi wynikłe na tle niedotrzymania warunków niniejszego orzeczenia odnoszące się do warunków pracy i płacy rozstrzyga Komisja Rozjemcza w składzie przewidzianym ustawą z dnia 23 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 81, poz. 713).

§ 13.

Właściciel realności względnie jego zastępca winien wydać dozorcy domu bezpłatną książeczkę obrachunkową, w której winien uwidocznić spis wydanych dozorcy przedmiotów potrzebnych do wykonywania obowiązków powierzonych dozorcy domu, związanych z dozorem realności, oraz wykaz wypłaconego wynagrodzenia dozorcy. Książeczka obrachunkowa będzie stanowić dowód przed Komisją Rozjemczą ewentualnie przed sądem.

§ 14.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 stycznia 1939 r. do dnia 31 grudnia 1939 r.

Rzeszów, dnia 20 lutego 1939 r.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:

(—) *inż. Grzegorz Wasyłyszyn*
obwodowy inspektor pracy

Członkowie:

(—) *Władysław Stec*
sędzia Sądu Okręgowego
w Rzeszowie

(—) *Leopold Lasocki*
wicestarosta powiatowy
w Rzeszowie

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ.

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 106205. 27.III.1939. 800.

**Prenumerata roczna 20 zł.** **Cena niniejszego numeru 50 gr.**